

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การประยุกต์หลักพุทธสันติวิธีในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย
ผู้วิจัย	: นางวัชร ทูมมานนท์
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สันติศึกษา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิธิบุญยากร), รศ.ดร., ป.ธ.๖, พธ.บ., ศศ.ม., พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)
	: ดร.พูนสุข มาศรีงสรรค์, นศ.บ., M.S., พธ.ด. (พระพุทธศาสนา)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาแนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย (๒) เพื่อศึกษาหลักวาจาสุภาษิตในพระพุทธานุญาต และ (๓) เพื่อประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาษิตในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย

ผลการวิจัยพบว่า

๑. การพยากรณ์ คือ การทำนายอิทธิพลการเคลื่อนที่ของดวงดาว ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ที่มีผลต่อโชคชะตาของมนุษย์ การพยากรณ์มุ่งอธิบายสาเหตุบุคคล บ้านเมือง การแพทย์ ธรรมชาติ การคลัง การให้ฤกษ์ โดยหลักใหญ่จะพยากรณ์เกี่ยวกับวาสนา ชีวิต คู่ครอง และอาชีพ เป็นต้น ลักษณะการพยากรณ์ คือ การอุปมา (Analogy) และการอนุมาน (Reference) วิธีการพยากรณ์ ได้แก่ ต้อนรับด้วยไมตรีจิต รักษาความลับ มีมารยาท ไม่ใช้คำหยาบคาย มีความละเอียดรอบคอบ ไม่มีอคติ หรือเข้าเติมความล้มเหลว ไม่โอ้อวด

๒. วาจาสุภาษิต คือ ถ้อยคำหรือข้อความที่แฝงคติสอนใจ ฟังแล้วสบายใจ แฝงคติ เป็นถ้อยคำนำออกจากทุกข์ มีองค์ประกอบ ๕ อย่างคือ คือ ไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพื่อเจ้อ โดยหลักการ คือ คำพูดที่ถูกต้องกาลเทศะ คำพูดที่เป็นความจริง คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน คำพูดที่มีประโยชน์ และคำพูดประกอบด้วยเมตตา ทั้งวิธีการใช้วาจาสุภาษิตอาจใช้ในลักษณะแบบ สนทนา บรรยาย วางกฎข้อบังคับ และตอบปัญหา วาจาสุภาษิตเป็นเครื่องสร้างประโยชน์สุข ยังผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม

๓. เมื่อนำหลักวาจาสุภาษิตมาประยุกต์ใช้ในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ พบว่า
๑) การพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ คือ การพยากรณ์มุ่งเน้นความเหมาะสมต่อเหตุการณ์ บุคคล เวลาและสถานที่ **๒) การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง** คือ ความจริงตามทฤษฎีตำราคัมภีร์ที่เรียนมา และสอดคล้องกับเรื่องกรรม หลักเหตุผล **๓) การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน** คือ พยากรณ์ด้วยภาษาที่สุภาพ ไพเราะ ไม่หยาบคาย ไม่พูดให้เสียกำลังใจ แนะนำให้ทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา **๔) การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข** คือ พูดรักษาผลประโยชน์ผู้มารับบริการ เตรียมความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจในการรับมือกับเหตุการณ์ในอนาคต และ **๕) การพยากรณ์ประกอบด้วยเมตตา** คือ พูดด้วยปรารถนาให้ผู้ฟังพ้นจากความทุกข์ มีความสุข และสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา

โดยสรุป เมื่อนักพยากรณ์ได้ยึดหลักวาจาสุภาษิตในการพยากรณ์จะช่วยเสริมสร้างสังคมให้เกิดสันติสุข และทำให้บทบาทหน้าที่ของนักพยากรณ์มีความน่าเชื่อถือ เป็นที่พึ่งของสังคมได้

Thesis Title : An Application of Buddhist Peaceful Means
to Astrologers' Forecasts
Researcher : Mrs. Vatchaporn Thummanond
Degree : Master of Arts (Peace Studies)
Thesis Supervisory Committee
: Assoc.Prof. Dr. Phramaha Hunsā Dhammahaso
(Nithiboonyakorn), Pali VI, B.A. (Philosophy),
M.A. (Buddhist Studies), Ph.D. (Buddhist Studies)
: Dr. Poonsuk Masrungson, B.A.(Comm.Arts), M.S.,
Ph.D. (Buddhist Studies).
Date of Graduation : 12 March 2016

Abstract

This thesis by the means of qualitative-research is of 3 objectives: 1) to study the way of Thai astrologers' forecasting; 2) to study principle of 'Sammāvācā' or 'Right Speech' in Theravada Buddhism; and 3) to apply principle of 'Sammāvācā' or 'Right Speech' for Thai astrologers' forecasting.

From the research, it is found the following:

1. Forecasting is a prediction of influences on the movement of stars, the sun and the moon which affect humans' fate; it aims to explain fate of people, politics, medicine, nature, finance, and to advise auspicious occasions, which mostly related to luck, life, spouse and profession, whereas, forecasting features are analogy and estimation; and its methods are warm welcoming, keeping secret, having good manners, not using vulgar language, being cautious, not having prejudice or stepping over failure, and not boasting.

2. Sammāvācā' or 'Right Speech' is the words with precept principle good for hearing that lead away from sorrow; it comprises of 5 factors of not telling lies, not instigating, not speaking impolite and drivel words, all of which is under the principle of the right time, the true and polite as well as sweet words with usefulness and loving kindness. Plus, the means of using the Right Speech can be done in features of conversation, describing, rule setting and answering questions. The 'Right Speech' is a tool to create advantages leading to changes of knowledge, attitude and behavior.

3. Results of Thai astrologers' forecasting under the application of the Right Speech is found the following: 1) It is in line with the right time and place,

meaning the suitability for situation, people, time and place. 2) It is in the basis of truth, meaning the truth according to theoretical Scripture and being harmonized with the law of Karma or the principle of cause and effect. 3) It is beautifully sweet, meaning the forecast with polite language, not discouraging, and with advice to offer Dana, observe precepts and meditate. 4) It is for enhancing peaceful benefit, meaning speaking for customers' benefit in preparing both their bodies and minds for future incidents. 5) It is with loving kindness, meaning well-wish speaking for the listeners to be out of sorrow, being happy and beneficially successful.

In conclusion, if astrologers attach to the principle of the Right Speech for their forecasting, it will help enhance society's peace; simultaneously, the role of astrologers will be trustworthy to the society.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การประยุกต์หลักพุทธสันติวิธีในการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความเมตตาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย สถาบันอันทรงคุณค่าที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในระดับมหาบัณฑิตแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกท่าน กราบขอบพระคุณ พระเมธาวิเชียร, ผศ.ดร. ประธานสอบวิทยานิพนธ์ กราบขอบพระคุณ พระอาจารย์พระมหาพรหมมหาโส, รศ.ดร. ผู้อำนวยการหลักสูตร ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสันติศึกษา ที่เมตตาอนุเคราะห์เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน และที่สำคัญคือให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา กราบขอบพระคุณ ดร.พูนสุข มาศรีงสรรค์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.ชนทอง วัฒนะประดิษฐ์ ที่คอยให้คำชี้แนะและปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ และกราบขอบพระคุณ พระมหาดวงเด่น จิตญาโณ, ดร. พระอาจารย์ผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ด้วยดี พระปลัดสมชาย ปโยโค, ดร. พระมหาดนัย อุพทมน (ศรีจันทร์) พระมหาอุเมธ วุฑฒิเมโ ที่ช่วยดูแล เอาใจใส่ดูแลจนสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ พร้อมทั้งขอขอบคุณเจ้าของลิขสิทธิ์ผลงานทางวิชาการทุกเล่ม ที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้าอ้างอิง

ขอกราบขอบพระคุณพระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร. คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่กล่าวส่งเสริมสนับสนุนการเขียนงานของผู้วิจัยพร้อมทั้งให้กำลังใจในการสร้างงานเขียน กราบขอบพระคุณ ดร.นพ.บรรพต ตันธีรวงศ์ ผู้ชี้แนะ ในส่วนที่ต้องแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้งานวิจัยถูกต้องและสมบูรณ์ และกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ตรวจและชี้แนะในเครื่องมือสัมภาษณ์งานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.กฤติกาวัลย์ ทิรัณสี ครูโหราศาสตร์ท่านแรก และโหราจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ในวิชาโหราศาสตร์ ทำให้การค้นคว้าข้อมูลในด้านโหราศาสตร์ถูกต้องตามหลักวิชา และขอขอบคุณผู้มีส่วนในการเสริมสร้างประสบการณ์ในการพยากรณ์ ที่ทำให้เกิดประเด็นคำถามในงานวิจัยฉบับนี้

กราบขอบพระคุณบิดา มารดา คุณพ่อวัชร คุณแม่นงนค์ ทรายดี ผู้ให้ชีวิต และอบรมเลี้ยงดูเป็นอย่างดี ปลุกฝังคุณธรรมความดีงาม เป็นต้นแบบที่ดีให้กับบุตรและสังคม อีกทั้งให้ความรัก ความห่วงใย ด้วยดีตลอดเวลา ขอขอบคุณครอบครัวที่ส่งเสริมการศึกษาและให้กำลังใจมาตลอด และขอขอบคุณนิสิตสันติศึกษา รุ่น ๑,๒,๓ ที่ให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มงานวิจัยฉบับนี้

คุณงามความดีอันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยการทุ่มเทแรงกายและแรงใจอย่างเต็มความสามารถ ขอถวายเป็นพุทธบูชาต่อพระพุทธศาสนา และเป็นการตอบแทนบูชาคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ทุกท่าน ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่ต้องการสนใจศึกษาเพื่อสืบทอดต่อยอดองค์ความรู้ใหม่ๆ ต่อไป

นางวัชพร ทุมมานนท์

๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญแผนภูมิ	ช
สารบัญแผนภาพ	ฉ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ญ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๓
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๓
๑.๕ คำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๑๑
๑.๘ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๓
๑.๙ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๔
บทที่ ๒ แนวทางการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย	๑๕
๒.๑ ความหมายของโหราศาสตร์	๑๕
๒.๒ ความเป็นมาของโหราศาสตร์	๑๗
๒.๓ ความหมายของการพยากรณ์	๒๑
๒.๔ องค์ประกอบของการพยากรณ์	๒๒
๒.๕ ลักษณะของการพยากรณ์	๒๒
๒.๖ วิธีการพยากรณ์ของนักโหราศาสตร์ไทย	๒๓
๒.๗ ขอบเขตในการพยากรณ์	๒๔
๒.๘ บทบาทของนักโหราศาสตร์ในสังคมไทย	๒๙
๒.๙ จรรยาบรรณของนักโหราศาสตร์	๓๑
๒.๑๐ ประโยชน์ของวิชาโหราศาสตร์	๓๓

๒.๑๑ ปัญหาจากการพยากรณ์	๓๕
๒.๑๒ สรุป	๓๗

บทที่ ๓ หลักวาจาสุภาสิตในพุทธศาสนาเถรวาท ๓๘

๓.๑ ความเป็นมาของวาจาสุภาสิต	๓๘
๓.๒ ความหมายของวาจาสุภาสิต	๓๙
๓.๓ ลักษณะของวาจาสุภาสิต	๔๑
๓.๔ หลักการของการใช้วาจาสุภาสิต	๔๒
๓.๕ องค์ประกอบของวาจาสุภาสิต	๔๓
๓.๖ ประโยชน์ของวาจาสุภาสิต	๔๘
๓.๗ วาจาสุภาสิตที่เป็นไปเพื่อการสร้างสันติภาพ	๔๘
๓.๘ วาจาสุภาสิตแบบอย่างภาษาที่ทรงคุณค่า	๕๐
๓.๙ วาจาสุภาสิตเพื่อการถ่ายทอดคำสอน	๕๑
๓.๑๐ การพยากรณ์ในพระพุทธานุชา	๕๕
๓.๑๑ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักวาจาสุภาสิต	๕๘
๓.๑๒ สรุป	๖๑

บทที่ ๔ การประยุกต์ใช้หลักวาจาสุภาสิตในการพยากรณ์ของ นักโหราศาสตร์ไทย ๖๒

๔.๑ คุณลักษณะและองค์ประกอบของวาจาสุภาสิต	๖๒
๔.๒ บทบาทของนักโหราศาสตร์	๖๔
๔.๓ ปัญหาและอุปสรรคของการพยากรณ์	๖๕
๔.๔ การพยากรณ์ที่สอดคล้องกับกาลเทศะ	๖๗
๔.๕ การพยากรณ์บนพื้นฐานของความจริง	๖๘
๔.๖ การพยากรณ์ด้วยวาจาไพเราะอ่อนหวาน	๗๐
๔.๗ การพยากรณ์เพื่อการเสริมสร้างประโยชน์สุข	๗๒
๔.๘ การพยากรณ์ที่ประกอบด้วยเมตตา	๗๔
๔.๙ เงื่อนไขต่อการใช้วาจาสุภาสิตให้ประสบความสำเร็จ	๗๗
๔.๑๐ คุณลักษณะของนักโหราศาสตร์ตามหลักวาจาสุภาสิต	๗๙
๔.๑๑ ข้อเสนอแนะเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการพยากรณ์ในสังคมสมัยใหม่	๘๑
๔.๑๒ สรุป	๘๔

บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๘๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๘๖
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๙๑
๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้	๙๑
๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	๙๑
บรรณานุกรม	๙๓
ภาคผนวก	๙๘
ภาคผนวก ก หนังสือขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	๙๙
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย	๑๐๕
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	๑๐๙
ภาคผนวก ง ภาพถ่ายผู้ทรงคุณวุฒิให้สัมภาษณ์	๑๑๗
ประวัติผู้วิจัย	๑๒๒

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ

- แผนภูมิที่ ๑.๑ แสดงขั้นตอนและวิธีการในการวิจัย
- แผนภูมิที่ ๑.๒ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

หน้า

- ๑๒
- ๑๓

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพ	หน้า
แผนภาพที่ ๒.๑ แสดงตัวอย่าง ดวงชาตาที่ ๑ “พระคุณ.....แม่”	๒๖
แผนภาพที่ ๒.๒ แสดงตัวอย่าง ดวงชาตาที่ ๒ “เมียน้อย”	๒๗
แผนภาพที่ ๒.๓ แสดงตัวอย่าง ดวงชาตาที่ ๓ “หัวโขน”	๒๘

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

ก. คำอธิบายคำย่อเกี่ยวกับพระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์นี้ใช้การอ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช ๒๕๓๙ โดยระบุชื่อย่อคัมภีร์ เล่ม/ข้อ/หน้า ตามลำดับ เช่น ที.สี. (ไทย) ๙/๒๗๖/๙๗. หมายถึง ทีฆนิกาย สีสันธวรรค ภาษาไทย เล่มที่ ๙ ข้อที่ ๒๗๖ หน้า ๙๗.

พระวินัยปิฎก

วิ.ป.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	ปริวารวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.ภิกขุณี.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	ภิกขุณีวิภังค์	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ขุ.ขุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.เตรสก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เตรสกนิบาต ชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ทุกกนิบาตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.มหา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิบาตชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.สตุตติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สัตตนิบาต ชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.ชา.เอกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เอกกนิบาต ชาดก	(ภาษาไทย)
ขุ.เถร.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	เถรคาถา	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.ป.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฏีสัมภิตามรรค	(ภาษาไทย)
ขุ.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทเทศ	(ภาษาไทย)
ขุ.วิ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	วิมานวัตถุ	(ภาษาไทย)
ขุ.สุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	สุตตนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.อป.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อปทาน	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	อิติวุตตะกะ		(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.สี.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค		(ภาษาไทย)
ทุก.	(ไทย)	=	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต		(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปิณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.มุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มูลปิณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปริปณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สัยตฺตนิกาย	มหาวรรค		(ภาษาไทย)

สํ.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
สํ.สพ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สพายนวรรค	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ปัญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตตก.	(ไทย)	=	อังคุตตรนิกาย	สตตกนิบาต		(ภาษาไทย)